

Wprowadzenie „zerowej” stawki opłaty za pierwszą godzinę parkowania czyni bezprzedmiotowym ustanawianie w ogóle strefy płatnego parkowania (SPP) – uznał Wojewoda Dolnośląski w niedawnym rozstrzygnięciu nadzorczym. Dlaczego organ nadzoru zajął takie stanowisko? Dlaczego stawka za pierwszą godzinę parkowania nie może wynosić 0 zł?

Zero złotych za pierwszą godzinę parkowania

W mieście od kilku lat funkcjonuje strefa płatnego parkowania. W uchwale rada miasta ustaliła stawki za bilet parkingowy w tej strefie i określiła, że opłata ta za pierwszą godzinę parkowania wynosi 2,00 zł. Po kilku latach funkcjonowania SPP, rada miasta znowelizowała poprzednią uchwałę w ten sposób, że opłatę za pierwszą godzinę parkowania ustalono w wysokości 0,00 zł.

Wojewoda kontrolujący uchwałę nowelizującą, stwierdził jej nieważność w ww. części, bowiem ustanowienie bezpłatnego (za pierwszą godzinę) postoju w SPP w sposób istotny narusza art. 13b ust. 5 ustawy o drogach publicznych (udp).

Co mówią przepisy?

Artykuł 13 ust. 4 udp stanowi, że:

Rada gminy (rada miasta), ustalając strefę płatnego parkowania lub śródmiejską strefę płatnego parkowania:

1. ustala wysokość opłaty, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. a lub b, z tym że opłata za pierwszą godzinę postoju pojazdu samochodowego nie może przekraczać:
 - a. w strefie płatnego parkowania - 0,15% minimalnego wynagrodzenia, w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667),
 - b. w śródmiejskiej strefie płatnego parkowania - 0,45% minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w lit. a;
2. może wprowadzić opłaty abonamentowe lub zryczałtowane oraz zerową stawkę opłaty dla niektórych użytkowników drogi;
3. określa sposób pobierania opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1.

Z kolei art. 13 ust. 5 udp określa, że stawki opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, mogą być zróżnicowane w zależności od miejsca postoju. Przy ustalaniu stawek uwzględnia się progresywne narastanie opłaty przez pierwsze trzy godziny postoju, przy czym progresja nie może przekraczać powiększenia stawki opłaty o 20% za kolejne godziny w stosunku do stawki za poprzednią godzinę postoju. Stawka opłaty za czwartą godzinę i za kolejne godziny postoju nie może przekraczać stawki opłaty za pierwszą godzinę postoju.

Z przywołanych przepisów wynika, że:

- opłata za pierwszą godzinę postoju pojazdu w SPP nie może przekraczać 6,45 zł (tj. 0,15% x 4.300 zł),
- przez pierwsze trzy godziny postoju opłata powinna progresywnie narastać, przy czym powiększenie stawki opłaty za kolejne godziny postoju nie może przekraczać 20% w stosunku do

stawki za poprzednią godzinę postoju.

Co powoduje „zerowa” stawka?

Ustalenie „zerowej” stawki opłaty za pierwszą godzinę postoju powoduje, że nie jest możliwe ustalenie opłat za kolejne godziny postoju w sposób progresywny. Ustalenie stawki opłaty za drugą godzinę postoju w wysokości większej niż 0 zł (choćby w wysokości 0,10 zł) zawsze będzie powodować, że progresja względem pierwszej godziny będzie przekraczać 20% opłaty za pierwszą godzinę postoju. Posiłkując się prostą matematyką – 20% „zerowej” opłaty zawsze wynosić będzie 0 zł.

Podkreślenia wymaga, że ustawodawca, ustalając zasadę progresywnego naliczania opłat, wprost odwołuje się do godzin postoju, a nie godzin opłat. Zatem nie można uznać, że pierwszą godziną, od której progresja będzie liczona będzie pierwsza godzina, za którą opłata jest naliczana (a więc w tym przypadku druga godzina postoju w strefie), a nie pierwsza godzina postoju w SPP (w tym przypadku bezpłatna).

Co równie istotne – zgodnie z art. 13b ust. 5 udp, stawka opłaty za czwartą i kolejne godziny postoju nie może przekraczać stawki opłaty za pierwszą godzinę postoju. Zatem, jeżeli opłata za pierwszą godzinę postoju wynosi 0,00 zł, to stawka opłaty za czwartą godzinę i za kolejne również nie może przekraczać 0,00 zł.

Sensem i założeniem tworzenia SPP jest to, że postój w obszarze objętym strefą wiąże się z obowiązkiem ponoszenia odpłatności, czyli wydatku finansowego. Ustawa o drogach publicznych określa górne granice stawek opłaty, nie ustalając przy tym stawek minimalnych.

Określając wysokość opłat, rada miasta powinna mieć na względzie przede wszystkim cel i charakter tych opłat. Zaniechanie pobierania opłaty za pierwszą godzinę postoju w SPP nie służy celowi, jakim jest zwiększenie rotacji pojazdów parkujących na obszarach charakteryzujących się znacznym deficytem miejsc postojowych.

Podsumowując, wprowadzenie „zerowej” stawki opłaty za pierwszą godzinę parkowania powoduje, że ustalenie stawki w wysokości 0,00 zł jest konieczne również za drugą, trzecią, czwartą i za kolejne godziny postoju. W praktyce czyni to bezprzedmiotowym ustanawianie w ogóle strefy płatnego parkowania.

Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Dolnośląskiego z 16.10.2024 r., Nr PN-N.4131.83.3.2024.MN

Źródło: edzienniki.duw.pl